

TÄNAPÄEVANE EESTI KEELE ÕPPEKOMPLEKT 4. KLASSILE

Käesoleval õppeaastal ilmub kirjastusel Koolibri Ivi Sepa ja Taavi Tammsaare kaheosaline õpik „Eesti keele õpik vene õppekeelega kooli 4. klassile”, mis on samade autorite eelmise, 4. klassi õpiku ümbertöötatud ja uuesti kujundatud versioon.

Õpiku teises osas on 10 teemat: *Küll on kena kelgutada, Terves kehas terve vaim, Riided ei riku meest, Mis täna tehtud, see homme hooleta, Sinu kodu – Eestimaa, Lähme poodi!, Loomaaias ja looduses, Lemmikraamat ja lemmikfilm, Emal on üks tähtis päev, Kevad on jälle käes.* Teemad on õpilastele ea- ja jõukohased, tekstid huvitavad ja lastepärased. Iga teema lõpeb kordamisega.

Õpikusse on lisatud palju üldharivaid tekste lumelauast, inimese organismist, suitsupääsukesest, rukkilillest, Lahemaa looduskaitsealast, pingviinidest, Leiutajateküla Lottest). Meeldib, et Eesti teema algab üldandmetega Eestimaa kohta.

Õpikus on ülesandeid nii individuaalseks tööks kui ka paaris- ja rühmatööülesandeid. Viimaseid sooritatakse kindlasti õpetaja suunava käe all.

Õpiku juures meeldib enim see, et nii tekstid kui ka dialoogid on muu-

tunud pikemateks, tänapäevasemaks, sisaldades igapäevases kõnes kasutatavaid sõnu ja väljendeid (me maksame poes kaardiga või sularahas, palun sisestage oma pin-kood; Tõuse üles! Kohe tõusen, ma pikutan veel natuke.). Dialoogid ei tundu enam nii kohmakate ja õpikulikena, vaid neid saab kasutada ka igapäevaelus.

Õpikus õpetatakse lapsi õigesti ja ohutult käituma nii looduses kui ka internetis, antakse soovitusi, kuidas käituda nt emadepäeval, pööratakse tähelepanu tänapäeval väga aktuaalsele teemale ehk prügi sorteerimisele. Peatükis *Ole tark netilaps* antakse nõu, kuidas internetis ohutult suhelda. Iseseisva töö ülesannete juures

antakse õpilastele võimalus mõelda kriitiliselt oma söömisharjumuste peale (nt tervislik ja ebatervislik toit, pere ostukorvi maksumus).

Õpikus on väga toredaid iseseisvaid töid ja teisi loomingulisi ülesandeid, kus tuleb otsida infot nii internetist, entsüklopeediatest kui ka muudest raamatutest. Õpilastele on tihti jäetud valikuvabadus ja nii ei pea nad kõik otsima infot ühe kindla isiku kohta, vaid saavad uurida oma lemmikuid (nt kirjelda ühe kuulsa inimese riietumisstiili; kirjuta seinalehte artikkel oma lemmikloomast; otsi infot oma lemmikkirjaniku kohta).

Iseseisvat tööd tehes saavad õpilased joonistada, lõikuda, klepida, kokku sobitada jne. See kõik peaks õpilaste tekitama suuremat huvi õpitava vastu.

Õpikute juurde kuuluvad ka töövihikud, mis aitavad õpitavat kinnistada. Töövihikus lõpeb iga teema testiga, mida on õpetajal mugav kasutada teemat lõpetava kontrolltööna. Töövihiku lõpus on kordamisülesanded terve õppeaasta kohta.

ASTRID ARNOVER, õpetaja ja õppekomplekti retsensent

Núria Roca
NELI ELEMENTI

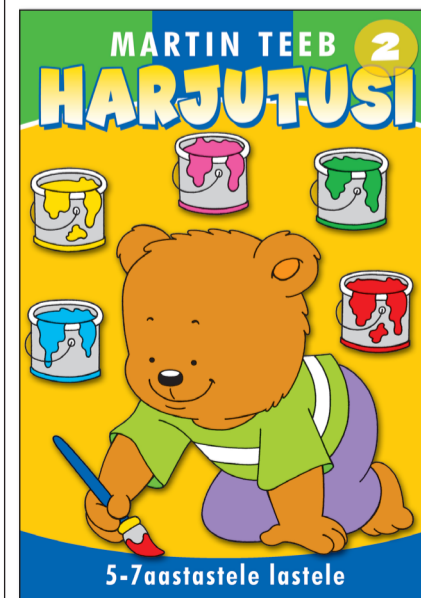
Núria Roca
VIIS MEELT

Sul on silmad, et näha, kõrvad, et kuulda, nina, et nuusutada, ja kogu sinu keha kattev nahk, et tunda puudutusi ja sind ümbritsevate asjade hõngu. Nimetatamata jäi veel keel, millega tunneb toidu maitset, ja saamegi kokku inimese viis meelt, millest see röömsate piltidega raamat lihtsaks ja arusaadavaks keeles pajatab, pakkudes lisaks ka mängu ja katseid omandatavate teadmiste paremaks kinnistamiseks.

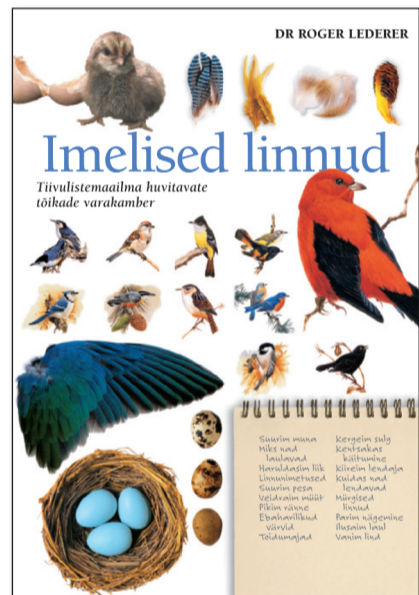

MARTIN TEEB HARJUTUSI, 1. JA 2. OSA

Koos karupoeg Martiniga teeb laps mitmesuguseid käelisi harjutusi, õpib vaatlema, võrdlema, järjestama, rühmitama, tähti ja numbreid kirjutama, loendama ning arvutama.

VIIVI KUUS, autor, eripedagoog-logopeed

MIKS KAKUD ON KASULIKUD?

„Imelised linnud” on tore lugemine neile, keda huvitab lindude mitmekesine maailm. Selles leidub hulk illustreeritud andmeid meie sulisõprade kohta, nii fakte kui ka folkloori. Paljugi kirjeldatust võib tulla üllatusena ning äratada sügavamalt huvi nende toredate olevuste vastu.

Teemad raamatust ulatuvad lindude kõrva ehitusest kuni kuulsate kirjatuvide elulugudeni. Saate teada, kuidas lindudel õnnestub rännata peatusteta pikki vahemaid, miks kake peetakse kasulikeks, miks mõned linnud munevad vaid ühe muna ning miks mõned linnud on kaotanud lennuvõime. Lisaks on toodud näpunäiteid oma papagoi rääkima õpetami-

seks, lindude toitmiseks ja vaatluste tegemiseks. Teadmisi jagatakse muuhulgas ka suurima muna, raskeima, kiireima ja väikseima linnu kohta. Siit leiata kõike, alates teravmeelsetest ütlustest kuni teaduslike faktide ja praktiliste nõuanneteni, kõike mida võiks teada lindude kohta.

Igal aastal avaldatakse hulgaliselt linnuraamatuid, kuid „Imelised linnud” on ebatavalise ülesehitusega. See ei ole liigendatud teemade järgi ega ole mõeldud süstemaatiliselt kaanest-kaaneni lugemiseks. Ulatuslik teave on esitatud väikeste paladena ja lõbusate illustatsioonidega. Avage raamat suvalise koha pealt ja te leiata lindude kohta üht-teist põ-

nevat, mida teistelegi edasi jutustada. Linnuteaduse põhiliseks teabeallikaks on määravad, õpikud ja entsüklopeediad. See raamat siin on mõeldud justkui magustoiduks eel- loetletutele.

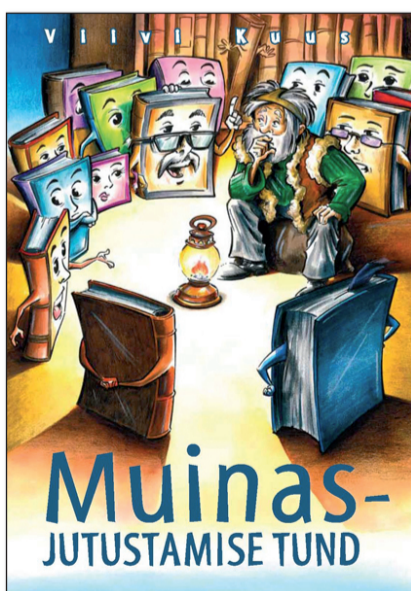
Tõlkija Jaanus Elts on kohandanud raamatut eesti lugejale. Nii näiteks võite raamatust leida infot selle kohta, kuidas nimetatakse erinevaid linnude eesti keeles rahvapärastel või erinevates murretes. Samuti saate teada erinevate maade rahvuslinde või siis seda, millised Eesti spordiklubid või firmad on oma nime linnuriigist laenanud. Viimaste hulka kuulub teadupärast ka eestikeelse „Imeliste lindude” raamatu kirjastaja.

MUINASJUTTUDE ABIL JUTUSTAMA

Kogumik „Muinasjutustamise tund” on teine raamat 2007. aastal alustatud sarjas „Logopeedilt lapsele”, millest esimesena ilmus „Draakonipuu seiklused”. Selles on 15 kaasaegset muinasjuttu, mis valminud koolilogopeedi ja õpilaste koostöös.

Kaante vahel olevad jutud mõtlesid välja Helme Sanatoorse Kooli õpilased. Nende kõneravitud loodud ja räägitud jutukesed said juhendava logopeedi poolt lõpliku lihvi ja lisaks ka töölehed koos harjutusvaraga. Vahvad pildid joonistas Tõrva Gümnaasiumi kunstipetaja Gerta Vister.

Raamatu koostamise peamiseks ajendiks oli vajadus pakkuda I kooliastme õpilastele jutustama õpetamiseks tekste, mis oleksid sõnavara, lauseehituse ja süžeele ülesehituse poolest lihtsad, aga samas sisult haaravad. Ümberjutustamise kohta on ilmunud piisavalt metoodilist kirjandust, kuid praktika näitab, et napp harjutusvara, kus õpetatakse lapsi tegema erinevaid muuteoperatsioone ja kujundataks lauseanalüüsi oskusi. Õpilased on sageli jutustamisel

kramplikult kinni originaalteksti lauses ja püüavad neid kõigest väest sõna-sõnalt taastada. Lastele tuleb anda keeleliste väljendusvahendite valimise oskus, suunates neid lugema tekste nii, et nad analüüsiks teksti maksimaalselt hästi nii sisuli-

selt kui ka keeleliselt. Antud muinasjutukogumikus on igale jutukesele lisatud tööleht, mis teenibki eelpool märgitud eesmärgi. Töölehtedel on harjutusi

- sõnavaraliseks tööks,
- lauseloome oskuse parendamiseks,
- teksti koostamise harjutamiseks.

Oma struktuurilt on kõik kogumiku jutukesed sarnased. Kirjeldatud sündmuste dünaamika peaks lastele olema hästi tajutav ja mahub kõigi juttude puhul sarnasesse raami, mida võiks nimetada kavaks:

- 1) tegelane (tegelased), nende kirjeldus, elukoht;
- 2) probleem, selle selgitus;
- 3) probleemile lahenduse otsimine;
- 4) õnnelik lõpp.

Raskemad sõnad on alla joonitud ja neid on selgitatud raamatu lõpus olevas sõnastikus. Välditud on pikki ja keerulisi lausekonstruktsioone. Liitsõnade liitumispiirid on tähistatud sidekriipsuga. Sõnavara kinnistamiseks ja sõnastiku kasutamise har-

jutamiseks on mõeldud ka ristsõnad ja kordamisülesanded.

Lauseloome arendamiseks ja lausete tähenduse väljatoomiseks on kasutatud graafilisi vahendeid (hargmikud, tabelid, valikülesanded), leitakse samasisulisi lauseid, valitakse sobivaid väljendeid, asendatakse neid lausetes jne.

Tekstitasandi harjutused aitavad taastada pala struktuuri, lausete omavahelise siduse saavutamiseks analüüsitakse sünonüüme, asesõnu.

Selle kogumiku muinasjuttude abil on võimalik motiveerida last jutustama, aktiveerida tema kõnet, parandada teksti mõistmist. Viimane asjaolu on tähtis, sest õpilane väljendab oma kõnes vaid seda, millest ta on aru saanud.

Eripedagoogist autorina soovitatakse raamatut nii tavakooli kui ka õpiraskustega laste eesti keele õpetajaile, logopeedidele ja parandusõppe õpetajaile.